

Inimene ja ühiskond ainekava 6. klass

Ajaline maht: üks tund nädalas, kokku 35 tundi.

Sotsiaalainete pädevusega taotletakse iseendaga toimetulekut lähikonnas ja ühiskonnas. Inimeseõpetuse eesmärk on toetada õpilase sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arengut, õppides ennast tundma, vastutustundlikult oma suhteid kujundama, olema terviseteadlik, aus, hooliv ja õiglane. Ühiskonnaõpetuse üldeesmärk on luua eeldused aktiivse kodaniku kujunemiseks ja ühiskonna sidususe tugevdamiseks.

MINA JA SUHTLEMINE, POSITIIVNE MÕTLEMINE

- Enesesse uskumine, enesehinnang, eneseanalüüs, enesekontroll.
- Väärtused ja väärtushinnangud. Minu väärtused.
- Positiivne mina – minu head omadused; teiste head omadused. Nende märkamine. Minu nõrkused; nõrkused tugevusteks.

Koostöö: eesti keel ja kirjandus (eneseväljendusoskus)

Õpitulemused

- Analüüsib enda iseloomujooni ja omadusi, väärtustades positiivseid jooni ja omadusi.
- Mõistab, mis mõjutab enesehinnangu kujunemist ning enesekontrolli olemust. Oskab selgitada ja põhjendada oma väärtusi.
- Nimetab ja väärtustab enda ning teiste positiivseid omadusi. Väärtustab positiivset mõtlemist.

SUHTLEMINE TEISTEGA

- Vajadused, suhtlemine; vajaduse ja suhtlemise seos.
- Mitteverbaalsed ja verbaalsed suhtlemisvahendid.
- Suhtlemisoskus: kontakti loomine, aktiivne kuulamine, ei-ütlemine, enese nimel kõnelemine ehk kehtestav käitumine.
- Suhtlemine ja viisakus. Suhtlemistõkked.
- Vabandamine.

Koostöö: eesti keel ja kirjandus (eneseväljendusoskus), käsitöö ja kodundus (kombed, viisakusreeglid)

Õpitulemused

- Tunneb ära enda ja teiste inimeste põhilised vajadused ning teadvustab neid.
- Teab suhtlemise olemust; eristab verbaalset ja mitteverbaalset suhtlemist.
- Teab erinevaid mitteverbaalseid suhtlusvahendeid ning nende mõju verbaalsele suhtlemisele.
- Demonstreerib õpitu olukorras kontakti ja aktiivse kuulamise võtteid, kehtestava käitumise võtteid. Oskab selgelt väljendada oma tundeid.
- Teadvustab eelarvamuste mõju suhtlemisele igapäevaelus ning toob selle kohta näiteid.
- Teab, et ei-ütlemine on enda õiguste eest seismine, oskab öelda „ei“ ennast ja teisi kahjustava käitumise korral ning aktsepteerib partneri ei-ütlemist ennastkahjustava käitumise korral.

SUHTED TEISTEGA

- Tõhusad sotsiaalsed oskused: empaatia, jagamine, aitamine; hoolivus ja koostöö.
- Sallivus enese ja teiste suhtes – erinevused ning erivajadused.
- Sõprus ja usaldus. Kaaslaste mõju ja surve.
- Eelarvamused.
- Kodanikuühiskond. Kodanikuühiskonna olemus ja põhijooned. Noorteprojektid.

Koostöö: eesti keel ja kirjandus (eneseväljendusoskus), ajalugu, võõrkeeled (erinevad kultuurid, keeled ja tavad), ühiskonnaõpetus

Õpitulemused

- Väärtustab positiivset suhtumist endasse ja teistesse.
- Oskab abi pakkuda ning teistelt abi vastu võtta.
- Väärtustab hoolivust, sallivust, koostööd ja üksteise abistamist.
- Mõistab isikuseärasusi ning teadvustab soolisi erinevusi ja inimeste erivajadusi.
- Teab, mis on kodanikuosalus ja kodanikualgatus ning mis eesmärged need kannavad.
- Teab ja väärtustab kodanikuühiskonna võimalusi korraldada elu kodukohas, piirkonnas, riigis ja rahvusvaheliselt
- Märkab kultuuride ja sotsiaalsete rühmade mitmekesisust, diskrimineerimist, sekkub oma võimaluste kohaselt.

KONFLIKT. OTSUSTAMINE JA PROBLEEMILAHENDUS

- Konflikt. Tõhusad ja mittetõhusad konfliktide lahendamise viisid. Suhtlemisoskused ja konflikti lahendamine.
- Kriitika. Läbirääkimised.
- Enesekontrolli võtted. Konflikt iseendaga.
- Erinevad käitumisviisid probleemide lahendamisel. Tõhusad ja ebatõhusad võtted. Otsus ja tagajärg, vastutus.

Koostöö: eesti keel ja kirjandus (eneseväljendusoskus, tekstist arusaamine), matemaatika (analüüsisivõime, loogiline mõtlemine)

Õpitulemused

- Selgitab konflikti häid ja halbu külgi ning aktsepteerib konflikte kui osa elust.
- Teab ja kirjeldab efektiivseid ning mitteefektiivseid konflikti lahendamise viise.
- Oskab õpituatsioonis kasutada konflikti lahendamisel tõhusaid viise ning väärtustab neid.
- Oskab õpituatsioonis otsuseid langetades leida erinevaid lahendusviise.
- Mõistab otsustamise lahendusviiside lühi- ja pikaajalisi tagajärgi.

RIIK JA VALITSEMINE

- Eesti valitsemiskord. Riigikogu – Eesti Vabariigi parlament. Vabariigi valitsus – riigi täidesaatev võim. Eesti Vabariigi president. Kohalik omavalitsus - vallad ja linnad.
- Ühiskond ja õigused. Seadused ning neist lähtuvad õigused ja kohustused. Lapse õigused ja kohustused.

Koostöö: eesti keel ja kirjandus (eneseväljendusoskus, tekstist arusaamine), ajalugu

Õpitulemused

- Teab Eesti riigi juhtimisega seotud põhiseaduslike institutsioonide ülesandeid.
- Nimetab põhiseaduse abil Vabariigi Valitsuse, Riigikogu, Vabariigi Presidendi ja kohaliku omavalitsuse peamisi ülesandeid;
- Analüüsib õiguste ja kohustuste, vabaduse ja vastutuse seost.
- Mõistab seaduste järgimise vajadust ja seaduste eiramise tagajärgi ning teab, kuhu oma õiguste kaitseks pöörduda.